

Jau mākās Zinas

No 1 *Piektdien, 27. decembri, 1968. gada* 18.K.D. RICIBAS KOMITEJAS IZDEVUMS

Cena: 30¢

SVEICAM VIESUS UN DALĪBNIKUS 18.K.D.!

RIGA DIMD

PERTAS DRAMATISKAS KOPAS IZRADE

Šī bija pirmā Pertas ansambļa viesizrāde Sidnejā, un vietējie teātra milotāji to saņēma ar lielu interesi un atsaucību. Jānožēlo, ka lielais attālums līdz šim pērtiešiem liedzis piedalīties gadskārtējos Teātru Festivālos un atstājis viņus nepelnīta "pabērnu" lomā.

Pērtiešus 25. dec. rītā lidlaukā sagaidīja SLT Jaudis un ar saviem "zirgiem" izvadāja ciemiņus pa jaunajām mājas vietām.

Pēc izrādes, 26. dec., Sidnejas un iebrauceji teātrnieki pulcējās "rautā" pie SLT aktrīses Z.Abolas, kas reizē bija arī SLT Eglītes vakars un izrādes Rīga Dimd apkūlības.

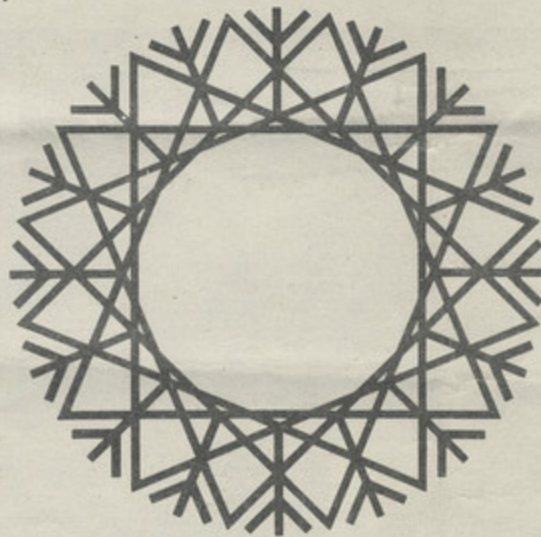
Ņ.Luces kritiku par izrādi sniegsim 3. numurā.

* * *

1797. gadā Sidnejas krastā izcēlās kapteiņa Philipa Jaudis, lai no krūmiem apaugušajiem klinšu pauguriem izcirstu Britu impērijai jaunu koloniju, tā reizē liekot pamatus vienai no pasaules skaistākajām ostas pilsētām.

150 gadus vēlāk Sidnejā piestāja kāds cits transports, karavīru un noziedznieku vietā atvedot latviešu bēglus, kas 4 gadus vēlāk sarīkoja 1. Kultūras Dienas Austrālijā.

Šogad Kultūras Dienās ir atkal atgriezušās savā šūpulī un gaida jūs ciemos.

PELNRUŠĶĪTE KARĀLPILĪ

18.K.D. IZSTĀDES AUSTRALIA SQUARE CELTNĒ

Tēlotājas mākslas izstāde Sidnejā ir vienmēr bijusi Pelnrušķīte. Tā nekad nav varējusi sacensties ar savām bagātākajām māsām ne ietērpā, ne pielūdzeju skaitā.

Šogad K.D. Rīcības komiteja nolēma kalponīti iecelt princeses kārtā un noīreja skaistākās izstādes telpas Sidnejā - Australia Square celtnes 6. stāvu.

Australia Square, 600 pēdu augsts tornis, ar saviem 50 stāviem ir Austrālijas augstākā celtnē, un šogad saņēma pavalsts izcilāko atzinības zīmi arhitektūrā - Salmana medāli (Sulman Medal).

Uz celtnes jumtu ved speciāls lifts, no kurienes var pārredzēt visu Sidneju. Brauciens maksā \$1.00. Taču visilgāk latviešu acis kavējās pie sarkan - balt - sarkanajiem karogiem, kas plivo celtnes laukumā.

Izstādes popularizēšanai katru dienu, izņemot 29. dec. un 1.janv. plkst. 13.00, celtnes laukumā, tautas deju grupas demonstrēs tautas dejas. Priekšnesumi ilgs 15 minūtes. Atklāšanas dienā uzstāsies ar dejām šim nolūkam speciāli dibināta grupa. Zināmu interesi par demonstrējumiem izrādījušas arī vietējās TV stacijas.

*

Tēlotājas mākslas, Daiļamatniecības izstādes un Latvijas Pastmarku skati, 27. dec., plkst. 13.15, atklās LAA Kultūras daļas vadītājs E. Voitkuns.

Tēlotājas mākslas izstādē piedalās 37 mākslinieki ar 96 darbiem. Tāds pats dalībnieku skaits ir arī Daiļamatniecības izstādei tikai eksponātu skaits ir daudz lielāks - 247.

Pavisam pieticīga vieta ir ierādīta Latvijas pastmarku klāstam, bet tas skates nozīmi nemazina.

Izstādes atvērta:

plkst.13.15 - 17.00, 27. decembrī;
plkst.10.00 - 17.00, 28.,30., 31. decembrī,
2. un 3. janvārī.

* * *

PRINCESE GUNDEGA UN KARĀLIS BRUSUBARDA
SLT IZRĀDE, 21. DEC., LATVIEŠU NAMĀ

Pirmizrādi noskatījās ap 420 apmeklētāju. Šī bija 18.K.D. "agrā bezdelīga", un galvenokārt domāta pašu mājas laudim. Nekad nevienā SLT uzvedumā nebija piedalījušies tik daudz jauniešu, kā Princeses Gundegas izrādē.

Pēc izrādes SLT ansamblis un apmeklētāji godināja dekorātoru Viju Spoģi - Erdmani, kurai skatuves darbā pagājuši jau 10 gadi. SLT valdes priekšsēdis I. Sveilis jubilārei pasniedza sudraba nozīmi un I. Nīcis ansambļa vārdā - dāvanu.

Galvenās lomas darbojās Valda Līce (Princese Gundega), Indulis Nīcis (Karalis Brusubārda) un Sidnejas jauniešu ansambļa aktrise Māra Eichmane (Sniedze).

Grūti aprakstīt lielo darbu, kādu pie uzveduma sagatavošanas bija pielicis režisors Kārlis Gulbergs, aktieri un tehniskie darbinieki. Kas skatītājiem pazibēja gar acīm dažu stundu laikā, prasīja nedēļām ilgu darbu.

Skatuves meistari Pēteris Erdmanis un Vitālijs Dortiņš nevien būvēja dekorācijas, bet arī tika izmantoti kā tērpu krāsotāji un rekvi- zīšu darinātāji.

Dekoratore Vija Spoģe - Erdmane savus cienītājus nepievīla - dekorācijas bija vienreizēji krāsas. Par gaismām rūpējās Jānis Grauds, skaņu efektiem - Jānis Krastiņš, tērpiem - Terēza Dzintare un Rūdolfs Bernhards. Sufliere - Lidija Čeple. Izrādes vadītāja Aina Bormane.

Izrāde noritēja raiti un bez lieliem starpgadījumiem. Nīnas Luces kritiku par pirmizrādi sniegsim 2. numurā.

Nākosās SLT izrādes notiks svētdien, 29. decembrī, plkst.16.00 un 20.00, sestdien, 4. janvārī, plkst. 19.00.

* * *

SPORTS

Sadarbību, jaunas idejas!

Atskatoties uz Austrālijas latviešu sportistu darbību 1968. gadā, kad pieminējām Latvijas valsts dibināšanu pirms 50 gadiem, pievērsīsimies notikumiem šoreiz pretēji parastajai kārtībai, jautājot sev, vai tiešām esam viscaur darījusi savu labāko, jeb vai esam dažkārt palāvušies pašplūsmei, pieturējušies pie "vecām sliedēm", nemēģinot meklēt jaunus ceļus, ne arī atbalstot tās nedaudzās jaunās idejas, kas pieminētas. Vai neesam pārāk norobežojušies katrs savā klubā, labākā gadījumā - pavalsts, aktivitātē, nepiegiežot pietiekamu vērību tam, ka neraugoties uz fiziski lielajiem attālumiem - mēs tomēr esam viena sporta saime Austrālijā. Iesim vēl tālāk: šajā modernajā laikmetā, kad strūkl-dzinēju lidmašīnas mūs spēj pārvietot no kontinenta uz kontinentu laikā, ko skaitam vairs tikai stundās, vai mums nebūtu jo skaidrāk jāapzinās, ka esam brāļi un māsas latviešu sportistiem Amerikā, Kanadā, Eiropā - ieskaitot latviešus Latvijas teritorijā? - Ko mēs zinām par viņiem, ko viņi zin par mums? Ko zin mūsu jaunieši par latviešu sporta dzīvi ārpus pašu "pagasta"? Vai nebūtu mūsu pienākums gādāt par šādu informāciju - kaut arī tas pašlaik būtu viss praktiski iespējams? Vai nebūtu arī daudz enerģiskāk jāatbalsta sporta Apskats - reālā saite starp emigrācijas zemju latviešu sportistiem?

Seit mēs nonākam pie ALSP iecerētās, bet līdz šim neveiksmīgās idejas: Jaunu latviešu sporta reporteru meklēšanas. Uz gada sākumā izziņoto sacensību neatsaucās neviens!"

Amatieru sporta balvas nevērtē naudā. Bieži vien viss, ko sportists saņem, ir atzinība. Izteikt šādu atzinību izciliem Austrālijas latviešu sportistiem un sporta darbiniekiem ALSP iecerēja ar jaunas Nopelnu Nozīmes ieviešanu. Bet tikai daži klubi atsaucās laikā, palīdzot kārtot ar nozīmes piešķiršanu saistītās problēmas. Daži izrādīja neticamu vienaldzību.

Viktorijas sportisti vēl arvien nav izvēlējušies sev sporta vadītāju. Var jau būt, ka sporta dzīve šai pavalstī risinātos gluži tāpat arī tad, ja vadītājs būtu. Bet ja paši sportisti pieņēmuši statūtus, kuŗos šāds postenis paredzēts, tad liekas nebūtu par daudz sagaidīt, ka pie šādiem statūtiem pieturētos.

Aktivitāti neizrāda arī nozares, izņemot slēpošanu, kas sarīko gadskārtējas meistarsacīkstes (vadītājs K. Bumbers, kas lūdz kādu no klubiem izkārtot tehnisko pusi).

Jaunas idejas nav dzirdētas arī attiecībā uz Latvijas dibināšanas 50 gadu atgādes sarīkojumiem. Atbalsi neatrada arī ALSP ierosinājumi iekārtot sporta grāmatu bibliotēkas un rīkot "minikursus" jauniešiem nedēļas nogalēs, apvienojot sporta nodarbības ar latviešu nacionālo jautājumu pārrunāšanu.

- Ko varam ierakstīt 1968. gada pozitīvajā pusē?

Uzņemts ciešāks kontakts ar Austrālijas lietuviešu un igauņu sporta vadību, pārrunājot iespējas sarīkot 1969. gada baltiešu sacensības basketbolā un volejbolā; iespēju pieņemt citu Baltijas tautu sportistus vienībās, kam nav pietiekami dalībnieku no pašu nacionalitātes, treneru izmaiņu un kopīgus treniņus.

Kontaktā ar ALA Sporta Biroja vadītāju A. Zāģeri uzturēta dzīva ideja par ASV latviešu basketbolistu viesošanos Austrālijā. Mūsu pašu izlases vienības turneju ārpus šī kontinenta varētu apsvērt tad, kad izdosies pacelt mūsu galvgala vienību spēles līmeni

Jauna interesanta ideja realizējās Ballaratā, tur sacensoties četru pilsētu zēniem olimpieša I. Freidenfelda vārdā nosauktajā basketbola kausa izcīnā. Galvenā starpība starp meistarsacīkstēm KD laikā un jauniešu turnīru ir tā, ka pēdējā jauniešu spēles piepilda visu programmu, resp. ir tās degpunktā. Cerēsim, ka klubi atbalstīs kausa izcīņu arī turpmāk (1969. gadā tā paradzēta Adelaidē) jo no šīs vecuma grupas (zem 18 g) mēs gaidām latviešu basketbola tradīciju turpinātājus.

Lekcija par latviešu sporta dzīvi bija ietilpināta pirmajos LAA rīkotajos jaunatnesursos Adelaidē, gada sākumā.

1968. gads bija arī olimpiskais gads. Austrālijas basketbola izlase jau otro reizi vietu ieguva Mikelis Dancis.

ALSP nosūtīja vēstuli Internacionālās Olimpiskās Komitejas (IOC) prezidentam Brandidžam, lūdzot viņa gādību, lai - saskaņā ar viņa paša intervijā izteiktiem olimpiskiem principiem - komitejas kongresos atkal pieaicinātu tajā uz mūžu ievēlēto latvieti Jāni Dikmani.

Nosūtītās arī vēstules vairāk Austrālijas laikrakstiem, aizrādot, ka Padomju Savienības olimpiskajā izlasē nav tikai "krievi", bet arī baltieši, kuru panākumus nepareizi ieskaita padomju kontā.

Sakarā ar Latvijas dibināšanas 50 gadu atceri, apbalvoti pavalstu basketbola vienības ierindotie jaunieši (A. Blicavs, A. Fejs, M. Jaunalksnis, G. Kalniņš, P. Vītols), kā arī olimpietis M. Dancis un Dienvidaustrālijas meistarībā par labāko sieviešu spēlētāju atzīta Māra Ašenkampa.

ALSP simboliski atbalstīja Latvijas karoga iegādi Vispasaules latviešu kongresam.

Aizgājušais gads bija aktīvs gads, bet neapmierināsimies ar sasniegto. Nebaidīsimies no paškritikas un nevairīsimies no jaunu ideju meklēšanas, lai mūsu darbs latviešu sporta labā kļūtu sekmīgāks. Tikai tā strādājot, 1969. gads dos mums vairāk ieguvumu kā iepriekšējais.

G. Bērzzariņš
Austrālijas Latv.
Sporta Vadītājs.

*

Modernas un Latviskas Rotas

I. BIRZE

Juvelieris

9. Pobje Ave.,

BIRRONG N.S.W. 2143

Tel. 644 7098

* * *

STRATHFIELD ELECTRONICS

Īpašnieki

E. un M. SUKIS

25a Everton Rd 747 4271

iepretīm Stratfidās stacijai

un

133c Parramatta Rd 747 1574

CONCORD

INSTALĀCIJAS. REMONTI. RADIO

TRANSISTORI. TV. ELEKTRISKIE

APARĀTI.

Darbs garantēts

SIDNEJA NAKTĪSporta kluba OLIMPIA kuģīša izbraukums uz RODD ISLAND, š.g.29. dec.
Izbrauksana no No 2 JETTY, CIRCULAR QUAY, Sydney, plkst. 18.45.

Laba deju mūzika. Barbeque. Dziesmas.

Dalības maksa \$ 2.00.

Biletes iepriekš dabūjamas pie K. Ērgļa, tel. 70 7527,

E.Rozentāla, tel. 85 3591.

Kazragciema Dehstis

Šai nodaļai nav favorītu - tikai ienaidnieki!

Līgo vakars, līgo rīti,
Dzer un dziedī, dzied un dzer!
Piesit kannu, kamēr kriti -
Visiem labi kopā der.

K.D. ir atkal klāt! Viesistabas tiek stumtas visāda fasona gultīņas, virtuvēs maisīts rosols, lai varētu izguldināt un pabarot lielo ciemiņu baru. Pašu bērņus pa nakti sabāž vannā. Ģimenes tēvi stiepj mājās pudeles, un strīdas ar mammām, kas kliedz, ka nevarot vairs ne velu izmazgāt, jo visi katli piebāzti ar pudelēm, ieskaitot veļas mazgājamo mašīnu. Lai nu Kultūras Dienas kādas, bet paģiras būs briesmīgas!

x

Pēdējo reiz Izvietošanas daļas vadītājs redzēts plēšam matu un bezcerīgi blēzot viesu sarakstā. Proti, dažas tautas deju grupas ir izvietošanu sākušas kārtot pašas un laipni paziņojušas, kurš pie kā vēlas dzīvot. Rezultātā - vienam saimniekam, kas pieprasījis 2 ciemiņus, tagad ir 5, un otram kas pieprasījis 5, nav neviena. Ja pa starpu gadās kāds, kam iebraucēju vecāki ir personīgi draugi, un atvases deklarē, ka viņi pie šitā vecīša nedzīvos, tad ir velns murdā! Ir jau tā, ka "tagad ir brīvības laiki un katrs var darīt kā patīk", bet līdz zināmai robežai.

Redakcija, kas pati kādreiz ir bijusi jauna, saprot arī jauniešu nostāju. Prom no mammām!
Brīvība, romance un vēlas naktis! Olé!

UZMANĪBU! Nevajadzīgās biletes jāatgriež kasierim dienu pirms attiecīgā sarīkojuma sākuma.

"Urrā" patriots ir cilvēks, kas ar aizmiegtām acīm un vati ausis par tautu un tās svētumiem stāv nomodā 48 stundas dienā.

x

Pikis! Kaut kas kaut kur būs vilies!
Tautas deju sarīkojumu vadītāja B. Apene-Klarka dzirdēta dekorātoram stāstam, ka laudis, ierāugot uz Latviešu Nama grīdas pusgatavas tautas deju dekorācijas, saucot: "Heil, Hitler!" vai "Deutschland, Deutschland, ueber alles".

Autors, ļoti spējīgs un Sidnejā pazīstams telpu dekorators (Interior decorator), notrūcies ne pa jokam. Ja apskrien apkārt ziņa, ka viņš mālē Lievēcijas karogu, ko teiks bagātie, žīdu izcelsmes kundes!

Ķibeles nekad nebūtu sākusies, ja dekorators būtu iemetis aci latvju rakstos, kur viņa izvēlētais krāsas: melns, zelts un īpatnējā sarkanā krāsa nemaz, vai tikpat kā nemaz nav redzamas. Cik zināms, tad patlaban notiek drudzaini labošanas darbi.

x

Teātra mākslas vārdnīca:

priekšskars - tas kas notika pirms 1939.g.
Grimis - Aleksandrs (Tautas deju grupu apvienības ģenerālsekretārs)
suflē - ņem astoņas olas
drapērija - mazas drapītes ienēmšana

(Slātavas Taurētājs)

MAZPUTNINŠ

iznāk ik mēnesi. Allaž jauns, interesants, latvisks.

MAZPUTNINŠ

ir stabils: iznākusi žurnāla 100. burtnīca. Tam raksta visi latviešu bērnu autori, un tas izvēlas labāko no cittautu literatūras. Tam zīmē profesionāli mākslinieki, tas allaž bagātīgi ilustrēts.

Cenas: 1 burtnīca - \$ 0.55
1 gads (12 burtnīcas) \$ 6.50
3 gadi (36 burtnīcas) \$ 16.00

Pasūtīnāmi pie visiem latviešu grāmatu galdiem. Pieprasiet informāciju par agrāko gadu gājumu iesietiem MAZPUTNINIEM. Vecums: 3-12 gadi.

**MINSTERES
LATVIEŠU ĢIMNĀZIJA**

aicina

- * spējīgus latviešu bērņus un jauniešus savu audzēkņu pulkā.
- * visu sabiedrību sekot ģimnāzijas darbam un to atbalstīt.

ADRESE:

Lettisches Gymnasium
44 Munster
Wiengurgstr. 52-54
Bundesrepublik Deutschland

Kultūrdienu Kaleidoskops

Dilema ! Ric. kom. priekšsēdis pieteicis K.D. karognesim, kas piedalās arī SLT uzvedumā, apgriezt matus. Režisors K. Gulbergs savkārt aizliedzis saviem aktieriem pat rādīties friziersalonā tuvumā, kur nu vēl kautko griezt nost. Nabaga karognesējs tagad jūtas kā sinepju graudiņš starp 2 dzirnakmeņiem. Kuram lai klausā ?

x

Princeses Gundegas ģenerālmēģinājums ieies SLT vēsturē - iztrūka viens no galveno lomu tēlotājiem ! Vispār 4. cēliena aktieri 100% uz skatuves sarādās tikai izrādē. Labāk negāja arī 1. K.D. kad "Cilvēki uz Jūras" pēdējais cēliens nemaz ģenerālmēģinājumu nepiedzīvoja. Pietrūka laika !

x

Kurš bija tas balmute, kas teica, ka ubags Māris (luga Princese Gundega) izskatoties pēc Robinsona Kruzo?

x

Interesanti piezīmēt, ka K. Gulbergs, L. Zemgale piedalījušies visās Kultūras dienu izrādēs Sidnejā (Cilvēki uz Jūras, Skroderdienas Silmačos, Lolitas Brīnumputns, Indulis un Ārija, Princese Gundega un Karalis Brusubārda). Šis gods būtu piekritis arī J. Zemītim, ja vien launais liktenis un International Harvester sabiedrība nebūtu viņu novedusi Melburnā.

x

Sidnejas Latviešu teātris ir ļoti vispusīgs, un, ja vajadzīgs, var noorganizēt pats savus dziedoņu un dejojāņu ansambļus. Dejas iestudē bijusi Bodenvīzera baletdejojāja B. Apene-Klārka. Kā mūzikas konsultanti strādā M. Silīns un I. Līcis, abi arī komponē.

Viens no vispusīgākajiem SLT talantiem ir J. (Jan-ka) Svilāns, kas vada režijas, spēlē teātri, strādā kā dekorators, dzejo, glezno un ir lielisks skatuves meistars

Tāpat SLT ir sava galma rakstnieki un tulkotāji: H. Kaupmanis, L. Veikina, S. Klauverts un U. Silīns. Pie apgaismošanas ir strādājuši 3 inženieri un viens elektriks (G. Berziņš, J. Grauds un V. Bikše) - Galma drēbnieks ir R. Bernhards. SLT pavārs līdz šim bija J. Zemītis - speciālists frikadeļu zupas vārīšanā, ko snākdams un slavēdams ēdis neviens vien festivāla dalībnieks. L. Zemgale ir ilggadīga garderobes pārzine, un valda savu valstību ar dzelzs roku. Suflieres: L. Ceple, T. Vītola un R. Ošina (pēdējā avansējusies par aktrisi); Skaņu meistari - O. Dombrovskis un J. Krastiņš. Dekoratori: V. Erdmane-Spoģe, U. Āboliņš, Dž. Krīvs, J. Svilāns. Drāmaturgi: H. Kaupmanis un K. Freimanis. Instrumentālisti - I. Līcis, J. Trumpanis, J. Kaukis. Režisori: I. Sveilis, K. Gulbergs, L. Gailīte, L. Veikina, K. Ābeltiņš, L. Zemgale (pensijā) M. Silīns (pensijā), U. Silīns, S. Klauverts, (abi pēdējie režisē Kaleidoskopus). Zeltkalis - I. Birze. SLT priekšsēdis ir I. Sveilis, kasieris M. Silīns, administrators - J. Ronis un aktieru arodbiedrības pārstāvis - I. Nīcis.

x

Plāvēja asā izkaptis ir savus robus atstājusi arī SLT rindās: dzīvo vidū nav vairs sufliere G. Krīva, aktrises E. Silīna, V. Dūte, izcilais komiķis V. Ducmanis, SLT pirmais dekorators J. Dukurs, tērpu gatavotāja D. Spoge.

Izcelojuši - J. Freijs, G. Bērziņš, M. Āboltiņa, J. Zemītis.

x

"Stalazveidīgo" būvi uz skatuves konstruēja inženieris P. Erdmanis, bet skatuves meistars bija arhitekts V. Dortiņš. Pie tērpu gatavošanas piedalījās pavisam internacionāla sabiedrība. V. Spogei-Erdmanei no Mākslas skolas, kur viņa strādā kā skolotāja, palīgā bija atnākuši 2 ķīnieši un pat 2 žīdi. No pēdējiem, viena jaunākā tēvam pieder Sidnejā liels drēbju veikals. Apavus bija darinājis austrāliešu kurpnieks.

xxxxxxx

SLT vecie aktieri pavisam pazūd jauniešu barā. Lielajā pūlī bez galveno lomu tēlotājiem šad tad pavīd L. Zemgale, J. Pelss, A. Saiva, L. Veikina, Z. Ābola, U. Silīns, K. Rīmanis, I. Apelis.

Skatītājos palikuši: A. Apele, M. Ansule, M. Silīns, L. Gailīte, T. Kalniņš, I. Birze, T. Saiva, J. Svilāns, A. Knope, O. Gūtmanis u.c.

*

Beidzot vecākiem būs izdevība iemācīties angļiski - iznākusi Dr. T. Fennella un H. Ģelzēna Angļu - Latviešu gramatika. Atcerēsimies, ka psihologi uzsver, ka kaut kāda komunikācija starp vecākiem un bērniem ir nepieciešama.

Tie kas apgalvo, ka bērniem austrāliešu vidē ir neiespējami iemācīt pareizu, bezakcenta latviešu valodu, redakcija ieteic paklausīties SLT izrādē uz M. Eichmani, A. Jaunbērziņu, I. Jaunbērziņu, I. Buduli, A. Buduli, A. Apini, M. Braču, A. Upenieku, J. Čečinu, J. Krastinu. Nezin, kādā hermētiski noslēgtā mucā viņi ir uzauguši ?

*

Redakcijai ļoti iepatikās gleznotājas, pertietes I. Reiteres izteiciens: "Ja nelaiimes putns grib tikt uz zaļa zara, tad viņam uz tā jāpakaras".

*

Šī gada Jaunatnes Dienās Melburnā izdots žurnāls Minsterjānis ir pilns ar pārsteidzoši labu satīru un humoru, no kura nebūtu jākaunās nevienam rakstnieku dienu izdevumam. Daži piemēri:

despots - kastrolis, kur vāra cīsiņus
autokrāts - bedrains ceļš
bārenīte - alus devēja
rokturis - mīlīgs cilvēks.

kādā citā lpp lasāms:

Sekspīra kundzei Omlets neizdevās, tāpēc viņš to sagatavoja pats. - Sprīdītis ir pundurs. Mēmele nav mūsu. - Kriksis ir priekš kākiem.

*

PERTAS DRĀMATISKĀ KOPA

Starp "ārzemniekiem" nebūs daudz tādu, kas zinās ka Pertas latviešu dramatiskā kopa darbojas jau 19 gadus un 1969. gadā, Kultūras Dienu laikā Pertā svinēs 20 gadu pastāvēšanas jubileju.

Dramatiskās kopas dibināšana 1949. gadā, Pertā, bija viens no pirmajiem latviešu kulturāļiem pasākumiem. Pirmie režisori bija Babete Blicava un Dailonis Olmanis un, kad 1950. gadā Rietumaustrālijas krastos izkāpa Arvids Zīle, arī viņš tūlīt meklēja ceļu uz latviešu teātri. Zīle aktiera gaitas sāka Vācijā, Vircburgas latviešu teātri. Pats par sevi viņš saka, ka, ierodoties Austrālijā pirmā doma gan esot bijusi par zušu ķeršanu, jo ir kaislīgs makšķernieks, bet kad ar sašutumu atskārtis, ka Rietumaustrālijā zušu nav, tad steidzīgi izmetis āķi latviešu teātra ļaužu vidū, un, kā saka, pats uzķēries. Isā laikā Pertas latvieši Arvidu Zīli iepazīstina netikai kā aktieri, bet arī kā sekmīgu režisoru. Dramatiskās kopas pastāvēšanas laikā režijas vēl vadījuši Jūlijs Bernšteins un Elga Leja, bet tas galvenokārt darīts tādēļ, lai Arvidam Zīlem ļautu atvilkt elpu. Aktieri, kas darbojas no sākuma gadiem, ir Jūlijs Bernšteins, Anna Lanske, Dailonis Olmanis, Gunārs Kaģis, Romans Sivalops, Jānis Pelšs un Zigrīda Sarkane. Caurmērā Pertas dramatiskā kopa gadā sagatavo divas lugas, uzvedot kā latviešu, tā arī sveštātu autoru darbus. Sevišķu vērību Arvids Zīle ir pievērsis Mārtina Zīverta lugām, kas gandrīz visas režizētas uz Pertas latviešu skatuves. Garajā darbības laikā kopas aktieru skaits ir krietni audzis. Savas teātra gaitas Pertā ir arī sācis aktieris un dzejnieks Ivars Lindbergs.

Drāmātikā kopa ir izaudzinājusi dažus ļoti spēcīgus aktierus, sevišķi gribētos minēt Annu Lanski un Jūliju Bernšteinu. Lanske ir spēcīga raksturu lomā tēlotāja un Jūlijs Bernšteins ir sevi parādījis kā spēcīgu komiķi, kas prot komiskos raksturus noturēt mākslinieciskā līmenī. Režisors gan ir ļoti pieticīgas dabas un aizrāda, ka uz Pertas dramatiskās kopas sniegumu nedrīkst skatīties caur profesionālām acenēm. Gribētos tomēr piebilst, ka Austrālijas mērogā Pertas teātris nepaliktu pēdējā vietā, ja to vērotu arī ar stingru kritiku. Kādu laiku Pertā darbojās arī jaunatnes teātris, bet darbība bija jāpārtrauc, jo radās grūtības ar telpu sagādi mēģinājumu noturēšanai. Režisoram Zīlem vēl tagad gauži sāp sirds, ka latviešu sabiedrības vadītāji Pertā nespēja labvēlīgi atrisināt telpu lres jautājumu. Šķiet, ka tā nav pirmā reize, kad sauss birokrātijas pirksts nolauž jaunu un sulīgu asnu.

Ilggadīgi teātra darbinieki ir arī tehniskā darba darītāji - skatuves meistars ir Gunārs Sarkans, sufliere Olga Pelša, administrātors Juris Pārups un Gunta Pārups, kas Austrālijā ir pazīstama gleznotāja, bet tikai retais zina, ka viņa savu otu laiž pāri arī pār cilvēcīgiem vaibstiem, jo ir Pertas teātra grimmētāja. Nav iespējams isā rakstā pieminēt visus, kas ir darbojušies un darbojas Pertas dramatiskā kopā, bet ir jāpiemin fakts, ka tā ir dzīvības un izturības zīme, ka tik tālā un no "lielās pasaules" nošķirtā stūrī kā Pertā var augt un kopt latviešu teātra mākslas veicinātāju un tulkotāju saime.

Elga Leja

ŠODIEN, VAKAR, RĪT.

/atbildīgā redaktora necenzētas piezīmes/

"Jaunākās Ziņas" - Latvju Enciklopēdijā, 853. lapas pusē teikts:

- "Jaunākās Ziņas, 1911.-1940 Rīgā, sākumā lēts dienas laikraksts tautai, vēlāk demokrātiskam centram un liberālai pilsonībai tuvs dienas lakraksts ar vislielāko metienu un labu informāciju. To izdeva un sākumā rediģēja A. Benjamiņš. Jaunāko ziņu tiražs bija apm. 160,000, svētdienās - 200,000 eks. Šos panākumus laikraksts sasniedza ar ātru informāciju par dienas notikumiem un lielai publikai domātiem romāniem (Tarzānu u.c.)." Pēc 28 gadu pārtraukuma Jaunākās Ziņas atjauno iznākšanu Sidnejā - Austrālijas latviešu 18. kultūras dienās. Tikai izdevējs šoreiz cits - 18. KD rīcības komiteja, un "trimdas Benjamiņš" - redaktors Uldis Silinš.

x

Vīnu ir trīs ! Kas ir šie 3 ? Koristi, kuri piedalījušies visās 18 KD kopās 1951. gada ! - Lizete Bobete, Velta Liepiņa, Mārtiņš Silinš. Visi pieder Sidnejas latviešu biedrības jauktā kora saimei.

x

Dažkārt idejas, kuras kultūras vēsturē apzīmētas par laikmeta stūrakmeņiem, bieži dzimušas ļoti prozaiskos apstākļos. Doma par Brīvības pieminekli pirmo reizi iedzīkstējās kādās necilās mājas viesībās Rīgā.

Latvijas Nacionālās operas ideju Peterpilī, mazā bēglu istabīnā radīja advokāts Frīdenbergs, kopā ar pāris latviešu mūzikas entuziastiem - pie glāzes rūgtas tējas un sausas maizes šķēles !

Doma par latviešu kultūras dienām dzima daudz labākos apstākļos - pie glāzes neganti skāba vīna, mazā mēbelētā istabīnā, Sidnejas priekšpilsētā Mārikvilē. Trīs vīri stundas laikā izgudroja, ka jāriko latviešu dziesmu svētki Austrālijā. Tie bija redaktors Voldemārs Dulmanis, režisors Viliberts Stāls un šo rindīņu rakstītājs. Tas notika 1950. gada martā. Gadu vēlāk dzima 1. Kultūras Dienas Austrālijā. Rīkotāji tās gan pazemīgi nodēvēja par kultūras dienām Sidnejā, bet Melburnas sabiedriskie darbinieki apzīmēja par pirmām, lai paši gadu vēlāk rīkotu - 2. KD !

*

Margaritai Kovalevskai trimdā radās grāmata par viņas dzīves 18. gadu - pusaudzes prieka pilns vecums, kurā nekas nav par grūtu, nekas nav neveicams. Tikpat vecas šogad ir arī KD - 18. Sidnejā šķiet, pirmo reizi tautas deju, kopkoru koncertā, teātra izrādes programmās atrodam daudz jo daudzus dalībniekus, kurū vecums nepārsniedz astoņpadsmito vasaru. Tā ir jauna latviešu paudze, kura dzimusi un uzaugusi Austrālijā. Jaunlatvieši ?

x

Vispiedzīvojošākais kultūras dienu darbinieks ir pats rīcības komitejas priekšsēdis Pēteris Laiviņš - četri reizes (1951., 1955., 1959., 1963.) rīcības komitejas vicepriekšsēdis un šoreiz pats galvenais ! Jauna sirds ! Sparīgs prāts un liels vēriens, . Paldies, Tev, Pēter Laiviņ !

Spodris Klauverts